

Tool Methodisch Matchen

De eerste stap van een stabiele gezinshuisplaatsing

Een stabiele pleegzorg- of gezinshuisplaatsing begint bij een goede start. De matching is van cruciaal belang voor het slagen van de plaatsing. Ben jij als professional betrokken bij de matching in pleegzorg of gezinshuizen? Of ben jij een gezinshuisouder die zelf verantwoordelijk is voor een goede match? Dan kan de Tool Methodisch Matchen jou helpen.

Stappen matchingsproces

Matching is een vak en een match maken is altijd maatwerk. De klik tussen pleeg- of gezinshuisouders, ouders en kind is bijvoorbeeld een belangrijke factor voor het wel of niet slagen van een match. Naast de klik, bestaat het matchingsproces uit een aantal stappen. Het helpt matchers om deze stappen systematisch door te lopen. In onderstaand schema zijn de fasen, acties en kernbeslissingen van methodisch matchen schematisch weergegeven¹. Deze tool is een verkorte versie van het handboek. Je kunt het handboek [Methodisch Matchen](#) raadplegen voor een uitwerking van iedere actie.

Fase	Acties handelingsproces	Kernbeslissingen
A. Aanmelding, informatie verzamelen en wensen inventariseren 	Actie 1 Aanmelding beoordelen <ul style="list-style-type: none"> Aanmelding beoordelen en verwerken Beschikbare achtergrondinformatie jeugdige en gezin lezen Actie 2 Informatie verzamelen en wensen, behoeften en mogelijkheden betrokkenen inventariseren <ul style="list-style-type: none"> Wensen en mogelijkheden beschikbare pleeg- of gezinshuisouders doornemen Inventarisatiegesprek met jeugdige, ouder(s), en andere belangrijke personen uit het (persoonlijke en/of professionele) netwerk. Opvoedings- en ontwikkelingsbehoeften van de jeugdige in kaart brengen. Als er informatie blijkt te missen, deze alsnog verzamelen/opvragen.	<ul style="list-style-type: none"> Is plaatsing in een pleeggezin of gezinshuis passend bij de opvoedings- en ontwikkelingsbehoeften van de jeugdige? Waarom? Is de informatie over jeugdige, ouders en eventuele pleeggezinnen/ gezinshuizen compleet? Waar is nog aanvullende informatie over nodig? <p>Tip: gebruik hiervoor de checklists onder dit schema</p>

¹ Een belangrijke kanttekening hierbij is dat matching altijd maatwerk is. De matcher kan onderbouwd van deze acties afwijken. Soms kunnen acties worden samengevoegd of overgeslagen; en soms ook moeten acties opnieuw worden uitgevoerd omdat het proces ergens op is vastgelopen. Wel is het belangrijk om in ieder geval de kernbeslissingen goed te documenteren.

Fase	Acties handelingsproces	Kernbeslissingen
<p>B. Voorlopige match en kennismaking tussen alle betrokkenen</p> 	<p>Actie 3 Informatie vergelijken en voorstel voor een match maken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vergelijken van factoren en wensen jeugdige en ouder (en andere belangrijke personen uit het netwerk) met factoren en wensen beschikbare opvoeders • Op basis van factoren, wensen en inhoudelijke uitgangspunten beslissen wat in deze casus het zwaarst weegt en een voorlopige match maken (lieft meerdere opties) • Gesprek met collega matcher, gedragswetenschapper en/of andere collega over vergelijking en voorstel(len) match • De matcher weegt af welke factoren, wensen en inhoudelijke uitgangspunten in deze casus het zwaarst wegen en besluit welke opvoeders het beste lijken te passen bij deze jeugdige en deze ouders • Gezamenlijk besluit nemen met collega en/of team wat de best passende match is. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is er, op basis van alle informatie, een match op papier? Wat zijn de belangrijkste overwegingen waarom deze match op papier is gekozen? <p>Tip: gebruik hiervoor de checklists onder dit schema</p>
	<p>Actie 4 Voorstel match voorleggen aan pleeg- of gezinshuisouders</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matcher introduceert de jeugdige bij pleeg- of gezinshuisouders door middel van een kort (telefonisch) gesprek en informatie per mail • Vervolggesprek met pleeg- of gezinshuisouders over mogelijk te plaatsen jeugdige • Paar dagen bedenktijd en besluit wel/niet doorgaan volgende stap matching 	<ul style="list-style-type: none"> • Gaan pleeg- of gezinshuisouders akkoord met dit voorstel? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Beslissing van de matcher: gaan we verder met de volgende actie? Wat zijn voors, twijfels en tegens?
	<p>Actie 5 Voorstel match voorleggen aan ouders (en jeugdige)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matcher introduceert de pleeg- of gezinshuisouders bij ouder(s) (en jeugdige) door middel van een (telefonisch) gesprek • In gedwongen kader gesprek met de (gezins)voogd • Paar dagen bedenktijd, ouder (en jeugdige) wel/niet akkoord • De matcher besluit (op basis van de beslissing van ouders en jeugdige vanaf een bepaalde leeftijd) of de matching doorgaat naar de volgende actie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gaan ouder(s) akkoord met vervolg? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Gaat jeugdige akkoord met vervolg? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Beslissing van de matcher: gaat de matching door van een papieren match naar een kennismaking (volgende actie)? Wat zijn voors, twijfels en tegens?
	<p>Actie 6 Kennismaking ouders, jeugdige en pleeg- of gezinshuisouders (kennismakingsgesprek)</p> <ul style="list-style-type: none"> • De matcher stelt vast wie er bij het kennismakingsgesprek aanwezig moeten zijn. • Gesprek met ouders (en jeugdige vanaf bepaalde leeftijd) en pleeg- of gezinshuisouders op veilig terrein om kennis te maken en informatie uit te wisselen. • Paar dagen bedenktijd voor het besluit of ouders (en jeugdige) en pleeg- of gezinshuisouders door willen gaan met deze match. • Matcher maakt een inschatting van relationele factoren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gaan ouder(s) akkoord met match? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Gaat jeugdige akkoord met match? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Gaan pleeg- of gezinshuisouders akkoord met match? Wat zijn voors, twijfels en tegens? • Maakt de matcher een positieve inschatting van relationele factoren? Wat zijn voors, twijfels en tegens?

Fase	Acties handelingsproces	Kernbeslissingen
<p>C. Definitieve match en wentraject</p> 	<p>Actie 7 Match</p> <ul style="list-style-type: none"> • De matcher besluit (op basis van de input van jeugdige, ouders en pleeg- of gezinshuisouders) of de match definitief doorgaat. • Matcher informeert jeugdige, ouder(s), pleeg- of gezinshuisouders, plaatsverbelegger, de begeleiding van het pleeggezin of gezinshuis en andere belangrijke personen uit het (professionele) netwerk dat er een match is. • Plaatsingsgesprek om afspraken te maken over het wentraject, de start van de plaatsing en bij niet-optimale match extra begeleiding (matcher of begeleider) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslissing van de matcher: gaat de match door? (op basis van de input van jeugdige, ouders en pleeg- of gezinshuisouders) Wat zijn de belangrijkste overwegingen en twijfels? Schat je in dat de match een stabiele plaatsing oplevert? • Beslissing van de matcher en/of begeleider: is er extra ondersteuning nodig om de match te laten slagen? Wat voor? Is het mogelijk deze te organiseren? <p>Tip: gebruik hiervoor de checklists onder dit schema</p>
	<p>Actie 8 Wentraject (matcher of begeleider)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pleeg- of gezinshuisouders gaan op bezoek bij ouders en jeugdige thuis of andere woonplek van de jeugdige (bijvoorbeeld pleeggezin of leefgroep) in aanwezigheid van ouders (of een vertrouwensfiguur voor het kind). • Jeugdige en ouders (of een vertrouwensfiguur voor het kind) gaan op bezoek bij pleeg- en of gezinshuisouders. • Jeugdige gaat een dag (deel) op bezoek bij pleeg- en of gezinshuisouders. • Jeugdige gaat één of meerdere nachtjes logeren bij pleeg- en of gezinshuisouders. • In het wentraject kan er ook een fotoboekje worden gemaakt met foto's van het gezinshuis of pleeggezin voor de jeugdige en de ouders. • Verhuizing van de jeugdige: start plaatsing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beslissing van de matcher: is het wentraject geslaagd en kan de jeugdige verhuizen? Wat zijn voors, twijfels en tegens?

Checklists

Bij elke stap kun je een checklist als hulpmiddel gebruiken. In de checklist zijn factoren opgenomen, waarvan bekend zijn dat ze een risico of juist een bescherming vormen bij een match. De checklists kunnen je helpen om de informatie compleet te maken en een goede afweging te maken. De checklists kunnen je ook helpen om je match meer kans te geven. Je kunt risico's verminderen door inzet van extra ondersteuning en je kunt beschermende factoren versterken.

Er zijn checklists voor zes verschillende factoren:

- Kindfactoren
- Ouderfactoren
- Pleeg/gezinshuisouderfactoren
- Gezin en omgevingsfactoren
- Organisatiefactoren
- Relatiefactoren

Instructie

Met behulp van deze checklist kijk je:

- Is de informatie over jeugdige, ouders en eventuele pleeggezinnen/ gezinshuizen compleet? Waar is nog aanvullende informatie over nodig?
- Beslissing van de matcher en/of begeleider: is er extra ondersteuning nodig om de match te laten slagen? Wat voor? Is het mogelijk deze te organiseren?
- Is er, op basis van alle informatie, een match op papier? Wat zijn de belangrijkste overwegingen waarom deze match op papier is gekozen?

De checklist hoeft niet ingevuld te worden, maar geeft aandachtspunten.

Checklist kindfactoren

Factoren die als belangrijkst zijn ingeschat bij kindfactoren zijn gedragsproblematiek en gehechtheid. Hier moet bij matching altijd goed naar worden gekeken.

Aandachtspunten bij kindfactoren	Denk aan	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Kenmerken, eigenschappen, karakter en interesses jeugdige	<ul style="list-style-type: none"> Geslacht, leeftijd Temperament Aantrekkelijkheid Kwetsbaarheid, veerkracht Hobby's, sport, vrijetijdsbesteding 	<ul style="list-style-type: none"> Ouder dan 12 jaar Verlegenheid² Moeilijk temperament Negatief zelfbeeld Gevoeligheid, kwetsbaar³ 	<ul style="list-style-type: none"> Jonger dan 1 jaar Competent Aantrekkelijk Veerkracht Positief zelfbeeld 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg of -bij ouder dan 12 jaar- een pleeggezin of gezinshuis het beste kan bieden wat jeugdige nodig heeft
Gedrag	<ul style="list-style-type: none"> Internaliserend Externaliserend 	<ul style="list-style-type: none"> Met name externaliserend gedrag Let op alertheid bij internaliserend gedrag Seksueel overschrijdend gedrag Seksualiserend gedrag⁴ Beperkte gewetensontwikkeling Liegen, stelen⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal vaardig, competent Begeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg of pleeg- of gezinshuisouders extra ondersteuning of training nodig hebben bij het omgaan met het gedrag van het kind Overweeg of kind ondersteuning of therapie nodig heeft
Diagnose(s)	<ul style="list-style-type: none"> Gediagnosticeerde stoornissen (autisme, ADHD, etc.) Meervoudige problematiek Licht verstandelijke beperking 	<ul style="list-style-type: none"> Meervoudige problematiek 	<ul style="list-style-type: none"> Goed geïnformeerd zijn van pleeg-/gezinshuisouders Kennis van /ervaring met problematiek Eventuele begeleiding 	<ul style="list-style-type: none"> Bespreek of de pleeg- of gezinshuisouders psycho-educatie nodig hebben ten aanzien van de problematiek
Gehechtheid	<ul style="list-style-type: none"> Meerdere plaatsingen Eerdere gehechtheidsrelaties Gedesorganiseerde gehechtheid 	<ul style="list-style-type: none"> (Meerdere) overplaatsingen Onveilige voorgeschiedenis¹ 	<ul style="list-style-type: none"> Pleeg-/gezinshuisouders met veilige gehechtheid 	<ul style="list-style-type: none"> Inzet van interventie gericht op gehechtheidsrelatie is gewenst

² Hierbij letten op sensitiviteit opvoeders

³ Gevoelige kinderen kunnen ook gevoeliger zijn voor therapie

⁴ Ongepaste uitingen met seksueel en/of erotiserend karakter

⁵ Let op eventueel effect op andere kinderen in gezin

	<ul style="list-style-type: none"> Mislukte plaatsingen 	<ul style="list-style-type: none"> In eerdere relaties geen band aangegaan Allemansvriendjesgedrag Signalen van lijst Boris & Zeanah⁶ 	<ul style="list-style-type: none"> Stabiele mentor⁷ Mogelijkheid gehad eerdere veilige gehechtheidsrelaties aan te gaan Eerdere gehechtheidsrelaties 	
Ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal, emotioneel, cognitief, lichamelijk 	<ul style="list-style-type: none"> Overvragen van de jeugdige Gedragsproblematiek Gebrek aan voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> Pleeg/gezinshuisouders zijn op de hoogte en accepteren Advocacy bij de pleeg/gezinshuisouders⁸ Mogelijkheid van voorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg of pleeg- of gezinshuisouders ondersteuning of training nodig hebben bij het omgaan met het gedrag van het kind Overweeg of kind ondersteuning of therapie nodig heeft
Gezondheid van de jeugdige	<ul style="list-style-type: none"> Medisch dossier (ziekte, handicap)⁹ Genetische belasting¹⁰ 	<ul style="list-style-type: none"> Allergieën 		<ul style="list-style-type: none"> Kunnen pleeg- of gezinshuisouders de zorg bieden die nodig is of is er aanvullende hulp gewenst?
School(loopbaan)	<ul style="list-style-type: none"> Schoolloopbaan loopt achter bij intelligente Vaak overgeplaatst bij school Band met leraren en/of leerlingen 	<ul style="list-style-type: none"> Laag onderwijs¹¹ 	<ul style="list-style-type: none"> Betrokken leraren, goede vrienden 	<ul style="list-style-type: none"> Draag zorg voor een geschikte school en geef aandacht aan de samenwerking met school
Voorgeschiedenis	<ul style="list-style-type: none"> Mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik Meerdere overplaatsingen Mislukte plaatsingen Preferentially rejected child¹² Plaatsing samen met of zonder sibling 	<ul style="list-style-type: none"> Mishandeling, verwaarlozing, seksueel misbruik Overplaatsing als gevolg van kindfactoren Gehechtheidsproblematiek Eerdere plaatsing was met sibling, nu niet 	<ul style="list-style-type: none"> Uitplaatsing als gevolg van opvoedersverlegenheid Vrijwillige plaatsing Wanneer siblings uitgeplaatst: samen plaatsen¹³ Samenplaatsing met ten minste 1 ook uitgeplaatst brusje 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg of pleeg- of gezinshuisouders ondersteuning of training nodig hebben bij het omgaan met het gedrag van het kind en/of de gehechtheidsrelatie met het kind

⁶ Zie bijlage 3, deel 2

⁷ Dit is vooral van belang voor tienerpleegzorg

⁸ Het ervoor gaan, en doorzettingsvermogen hierbij

⁹ Wanneer pleeg/gezinshuisouders het van te voren weten, het reëel inschatten en accepteren is het geen risicofactor

¹⁰ Check bij overerfelijke genetische aandoeningen risico en bij pleeg/gezinshuisouders de eventuele angst. Let op: bij verschillende genetische aandoeningen (schizofrenie, verslaving) neemt het risico af in beschermende omgeving.

¹¹ Groter risico op verbreken plaatsing

¹² Als enige in het gezin uitgeplaatst kind; 'past' niet in het gezin

¹³ Hierover is veel discussie, maar men komt uiteindelijk tot de conclusie dat dit het gunstigst is, mits de jeugdigen geen onderling beschadigende patronen hebben

				<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg of kind ondersteuning of therapie nodig heeft • Samenplaatsen heeft de voorkeur, als dit mogelijk is
Culturele achtergrond	<ul style="list-style-type: none"> • Ras, etniciteit¹⁴, cultuur, religie • Mogelijkheid tot etnische identiteitsvorming 	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van het belang dat de ouders en de jeugdige hieraan hechten 	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van sensitiviteit en mogelijkheden pleeg/gezinshuisouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Staan pleegouders open voor de cultuur van ouders en kind?
Instemming	<ul style="list-style-type: none"> • Instemming met de plaatsing 	<ul style="list-style-type: none"> • Jeugdige stemt in met plaatsing • Jeugdige heeft toestemming van de ouders voor plaatsing • Jeugdige is gemotiveerd voor plaatsing 	<ul style="list-style-type: none"> • Loyaliteitsproblematiek ten opzichte van de ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg of hulp nodig is om ouders en pleeg of gezinshuisouders te ondersteunen in de samenwerking • Overweeg of ouders ondersteuning nodig hebben bij hun rouwproces en hun veranderende ouderrol
Contact ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijkheid over zorgtaken van ouders en contact met ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Onduidelijkheid over de zorgtaken die ouders wel of niet vervullen in het leven van het kind • Onduidelijkheid over de frequentie en aard van het contact. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duidelijke afspraken over het al dan niet vervullen van zorgtaken door ouders. • Duidelijke afspraken over frequentie en aard van het contact. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is er in de begeleiding voldoende aandacht voor afspraken rondom het contact?

¹⁴ Hiermee wordt land van herkomst bedoeld, bv Bosnisch. Hangt samen met de cultuur, maar die kan binnen een land weer wisselen en afhankelijk zijn van religie.

Checklist ouderfactoren

Aandachtspunten bij ouderfactoren	Denk aan	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Juridisch Kader	<ul style="list-style-type: none"> Vrijwillige plaatsing of kindbeschermingsmaatregel 	<ul style="list-style-type: none"> Ouders zijn boos, ontroostbaar over uitplaatsing 	<ul style="list-style-type: none"> Vrijwillige plaatsing Goede begeleiding bij en na uitplaatsing 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg ondersteuning ouders bij hun emoties rondom de uithuisplaatsing en het vinden van een nieuwe rol als ouder
Perspectief	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijkheid en tijdspad 	<ul style="list-style-type: none"> Onduidelijkheid over perspectief 	<ul style="list-style-type: none"> Duidelijkheid over perspectief Duidelijkheid over toekomstige rol 	<ul style="list-style-type: none"> Werk samen aan een duidelijk perspectief binnen een half jaar tot een jaar
Kenmerken, eigenschappen ouders	<ul style="list-style-type: none"> Leeftijd, leefstijl Tienermoeder Ouders bij elkaar of apart Etniciteit, cultuur, religie, normen en waarden Veiligheid Opvoedingsstijl¹⁵ 	<ul style="list-style-type: none"> Onveiligheid Ouders stellen hoge eisen aan aandacht voor etniciteit, cultuur, religie en/of hun normen en waarden 	<ul style="list-style-type: none"> Veilig gezin Flexibiliteit Zich kunnen houden aan afspraken Betrokkenheid tot jeugdige 	<ul style="list-style-type: none"> Expliciete aandacht voor veiligheid of kenmerken van ouders kan nodig zijn in de begeleiding
Gezinssituatie	<ul style="list-style-type: none"> Ouders samen of apart Eensgezindheid¹⁶ Uit huis plaatsing eventuele siblings Problematiek van sibling die meespeelt Netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> Problematiek tussen siblings die samenplaatsing contra-indiceert 	<ul style="list-style-type: none"> Als problematiek in de gezinssituatie zit, waar de jeugdige door uithuisplaatsing van op afstand komt 	<ul style="list-style-type: none"> Overweeg of hulp nodig is in het begeleiden van de problematiek van siblings Overweeg in sommige situaties om siblings apart te plaatsen (wanneer de onderlinge dynamiek te beschadigend is)
Problematiek	<ul style="list-style-type: none"> Psychiatrische en/of psychische problematiek, verslaving Verstandelijke mogelijkheden Opvoedingsverlegenheid 	<ul style="list-style-type: none"> Veiligheid jeugdige Risico op schadelijk gedrag voor jeugdige 	Beschikbare begeleider ouder(s)	<ul style="list-style-type: none"> Geef aandacht aan de veiligheid van de jeugdige Zorg voor een beschikbare begeleider voor ouders

¹⁵ Denk aan: toegeeflijk, streng, autoritair, anti-autoritair., onverschillig, etc.

¹⁶ Wanneer geen eensgezindheid, voor iedere ouder apart checken, mits die een rol in het leven van het kind speelt. Ook bij samengestelde gezinnen hier aandacht aan besteden

	<ul style="list-style-type: none"> • Huiselijk geweld, mishandeling of verwaarlozing Ongewenst kind • Ziekte/handicap • Historie 			
Houding ten opzichte van plaatsing	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit contact met jeugdige • Participatie bij gebeurtenissen in leven jeugdige 	<ul style="list-style-type: none"> • Appel doen op jeugdige • Niet accepteren plaatsing • Irreële verwachtingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Accepteren uithuisplaatsing • Toestemming geven voor plaatsing aan de jeugdige • Nieuwe rol kunnen aannemen in leven van jeugdige 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg ondersteuning ouders bij hun emoties rondom de uithuisplaatsing en het vinden van een nieuwe rol als ouder
Communicatie en contact	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteit contact met jeugdige • Beschikbaarheid voor jeugdige (emotioneel/fysiek) • Communicatiestijl ouders 			
Zorg en begeleiding ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Hulpverlening • Hulp bij verwerking en nieuw invullen ouderschap • Eigen netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen beschikbare begeleiding voor ouders • Onduidelijkheid over betrokkenheid ouders bij jongere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid voor begeleiding • Betrokken positief netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg voor begeleiding van ouders • Betrek het netwerk van ouders

Checklist pleeg-/gezinshuisouderfactoren

Aandachtspunten bij pleeg-/gezinshuisouderfactoren	Denk aan	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Kenmerken pleeg/gezinshuisouders	<ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd • Huwelijksstatus • Samenwerking partners • Opleidingsniveau • Ongewenst kinderloosheid • Normen en waarden • Belastbaarheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Stressgevoeligheid • Hoge verwachtingen van plaatsing • Veel stress in het dagelijks leven 	<ul style="list-style-type: none"> • Weloverwogen beslissing om gezinshuis-, pleeg-, projectouder te worden • Realistische verwachtingen, • Gevoel voor humor, relativiseringsvermogen • Begeleidbaarheid door organisatie en professionals • Veerkracht, veel aan kunnen, levensenergie 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg de inzet van een training gericht op omgaan met stress of vergroten vitaliteit • Bespreek wat helpt om voldoende energie te houden of stress te verminderen
Gehechtheid	<ul style="list-style-type: none"> • Sensitiviteit/responsiviteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Zelf slechte jeugdervaringen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sensitiviteit en responsiviteit • Warm reageren • Kinderen zich thuis kunnen laten voelen • Kindgerichtheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg inzet van een gehechtheidsversterkende interventie • Ga na of pleeg-of gezinshuisouders eigen jeugdervaringen voldoende verwerkt hebben
Opvoedingsmogelijkheden	<ul style="list-style-type: none"> • Opvoedingsstijl (conformerend, structuur biedend, betrokken, fragiel-gestructureerd) • Opvoedingscompetenties • Etnische en culturele sensitiviteit 	<ul style="list-style-type: none"> • Overbeschermend • Gebrekkige supervisie • Inconsistente discipline 	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnen omgaan met moeilijk gedrag • Grenzen kunnen stellen • Goede communicatie • Probleemoplossende vermogens • Autonomie stimuleren 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg of pleeg of gezinshuisouders ondersteuning of training nodig hebben bij het omgaan met het gedrag van het kind
Competenties	<ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk functioneren • Beschikbaarheid in tijd • Emotionele beschikbaarheid • Management mogelijkheden • Samenwerking 		<ul style="list-style-type: none"> • Stimulering van de ingroei in het gezin/ de jeugdige zich snel deel laten voelen van het gezin • Meerdere rollen kunnen vervullen: zowel de rol van professional als die van opvoeder van het kind 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterk aanwezige competenties • Is er voldoende beschikbaarheid in tijd?

			<ul style="list-style-type: none"> • Opkomen voor een kind (advocacy) • Tevredenheid met functie als opvoeder • In staat aan te sluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van het kind 	
Ervaring en specifieke kennis	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaring met kinderen • Ervaring met problematiek jeugdige • Pedagogische kennis • Relevante opleiding 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerdere ongewenst beëindigde plaatsing(en) in het pleeggezin of gezinshuis 	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis en ervaring van de specifieke problematiek 	<ul style="list-style-type: none"> • Ga na of de ongewenst beëindigde plaatsing voldoende verwerkt is • Bespreek of de pleeg- of gezinshuisouders psycho-educatie nodig hebben ten aanzien van de problematiek
Eigen achtergrond	<ul style="list-style-type: none"> • Belangrijke gebeurtenissen in eigen leven (life events) • Ervaringen bij eerdere plaatsingen 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatieve eigen jeugdervaringen • Eerdere ongewenst beëindigde plaatsing(en) in het pleeggezin of gezinshuis • beschuldiging van seksueel misbruik door een eerder geplaatst kind • Negatieve ervaringen met de ouders 		<ul style="list-style-type: none"> • Ga na of de eerdere negatieve ervaringen voldoende verwerkt zijn. Als er nog sprake is van traumatriggers, overweeg dan hulp of therapie alvorens te plaatsen
Mate van openstaan en kunnen samenwerken met ouders	<ul style="list-style-type: none"> • Houding ten opzichte van de ouders en bezoeken van de ouders • Bereidheid samen te werken met ouders/familie • Bereidheid tot contact met siblings 	<ul style="list-style-type: none"> • Moeite met openstellen van het gezinshuis voor ouders of familie • Moeite met het erkennen van de unieke rol van ouders • Moeite met het omgaan met problematiek van ouders • Negatieve ervaringen met ouders in andere plaatsingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan zich inleven in de ouder • Zet zich in om contact tussen jongere en ouders/familie te onderhouden. • Helpt de jongere waar het contact met ouders lastig is. • Is open en eerlijk in communicatie met ouders en durft fouten of twijfels toe te geven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Is training of intervisie noodzakelijk om het contact met ouders vorm te geven?

Checklist gezin en omgevingsfactoren

Aandachtspunten bij gezin en omgevingsfactoren	Denk aan	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Kenmerken	<ul style="list-style-type: none"> • Gezinsfunctioneren • Gezinsbelasting • Stress in het gezin • Gezinsklimaat • Draagkracht andere kinderen in gezin bij kind met problematiek/beperking 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekort aan aandacht/tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede conflicthantering, incasseringsvermogen, flexibiliteit, expressiviteit • Cohesie, adaptatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Draag zorg voor de eigen kinderen van pleeg- of gezinshuisouders • Is er voldoende tijd en aandacht?
Gezinssamenstelling/ Effect van de plaatsing op eigen kinderen of andere kinderen in het gezin	<ul style="list-style-type: none"> • Grootte gezin • Leeftijden aanwezige kinderen • Geslacht aanwezige kinderen • Eigen kinderen/ andere pleeg/ gezinshuisjeugdigen • Problematiek andere aanwezigen • Deelname/verantwoordelijkheid dsgevoel van eigen kinderen 	<ul style="list-style-type: none"> • Verschillende typen problematiek • Boven of tussenplaatsing • Problematieken die verschillende dynamiek vragen • Voldoende aandacht voor behoeftes van eigen kinderen • Kinderen kwetsbaar voor liegen/stelen 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen eigen kinderen onder 5 jaar • Leeftijdsverschil • Kinderen weten achtergrondverhaal maar moeten geheim houden 	<ul style="list-style-type: none"> • Is het leeftijdsverschil voldoende groot? Vooral bij kinderen van hetzelfde geslacht overwegen of plaatsing geschikt is • Zorg voor extra aandacht voor eigen kinderen, wanneer gekozen wordt voor boven- of tussenplaatsing
Sociaal netwerk, ondersteuning en respite care	<ul style="list-style-type: none"> • Formele en informele ondersteuning 		<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid pleeg/ gezinshuisouders zo nodig tijdelijk te ontlasten • Toegang tot begeleiding en/of voorzieningen ten behoeve van problematiek/beperking van het kind 	<ul style="list-style-type: none"> • Betrek het sociale netwerk van pleeg/ gezinshuisouders
Een eigen plekje/ voorziening voor de jeugdige	<ul style="list-style-type: none"> • Kamer, vertrouwenspersoon, continuïteit biedende zaken 		<ul style="list-style-type: none"> • Bij tieners: continuering van en/of mogelijkheden zoeken van een mentor/ vertrouwenspersoon • Kamer • Eigen levensboek 	<ul style="list-style-type: none"> • Geef een vertrouwenspersoon van de tiener een rol. Denk bijvoorbeeld aan een eigen gekozen mentor
Locatie	<ul style="list-style-type: none"> • Afstand van ouders/siblings/vrienden • Afstand van school 		<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte buiten • Kleine geografische afstand tot ouders, vrienden, school, 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij voorkeur blijven op dezelfde school, indien mogelijk. Organiseer het vervoer van en naar school

	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid tot continuering school • Soort buurt • Nabijheid van voorzieningen die jeugdige nodig heeft 		sportclubs etc. (tenzij contra indicatie)	
Interesses	<ul style="list-style-type: none"> • Huisdieren • Hobby's, sport, vrijetijdsbesteding 	<ul style="list-style-type: none"> • Allergie 	<ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke interesses met kind (hobby's, sport, vrijetijdsbesteding, huisdieren) 	

Checklist organisatiefactoren

Aandachtspunten bij organisatiefactoren	Denk aan	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Interne organisatie	<ul style="list-style-type: none"> Organisatiebelang is niet strijdig met individueel belang Tijd voor plaatsing Team 	<ul style="list-style-type: none"> Haast Weinig keus voor plaatsing Veel wisselingen in het team 	<ul style="list-style-type: none"> Voldoende keus voor plaatsing Stabiel begeleidingsteam Tijd voor reflectie tussen plaatsingsstappen 	
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> Binnen organisatie Met betrokkenen Met hulpverlening 	<ul style="list-style-type: none"> Veel hulpverleners betrokken Samenwerkingsproblemen organisatie en pleeg/gezinshuisouders 	<ul style="list-style-type: none"> Goede samenwerking tussen gezinsvoogd, begeleider en opvoeder bij matching. Korte lijnen met collega's Intercollegiaal overleg t.a.v. plaatsing Afstemming met hulpverleners Organisatie kan responsief zijn aanzien van behoeftes opvoeders 	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor regelmatig overleg met de verschillende betrokkenen in het zorgteam
Informatievoorziening	<ul style="list-style-type: none"> Goede informatie uitwisselingen en afspraken tussen betrokkenen Volledige informatieverstrekking aan opvoeders Wensen betrokkenen meenemen als informatie 	<ul style="list-style-type: none"> Alleen op papieren informatie Informatie verspreid over verschillende personen 	<ul style="list-style-type: none"> Matcher kent betrokkenen persoonlijk Inzichten en wensen betrokkenen serieus nemen 	<ul style="list-style-type: none"> Wanneer informatie ontbreekt, zorg ervoor dat de informatie compleet is Check regelmatig of de informatie voldoende bekend is
Mogelijkheden voor ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> Mogelijkheid ondersteuning jeugdige Mogelijkheid ondersteuning gezinshuis/pleeggezin Mogelijkheid ondersteuning ouders 	<ul style="list-style-type: none"> Goede voorbereiding en begeleiding van ouders Begeleiding opvoeders bij omgang met ouders 	<ul style="list-style-type: none"> Aanbieden ondersteuning bij niet-optimale match Opvoedondersteuning mogelijk voor opvoeders bij gedragsproblemen jeugdige 	<ul style="list-style-type: none"> Zorg voor de goede ondersteuning om breakdown te voorkomen

Checklist relatiefactoren (na kennismakingsgesprek)

Relatiefactoren na kennismaking	Denk aan:	Risicofactoren	Beschermende factoren	Tips/Kennis om risicofactoren tegen te gaan
Verwachtingen en realiteit	<ul style="list-style-type: none"> • Verwachtingen van de plaatsing door allen • Eigen inschatting pleeg/gezinshuisouders van mogelijkheden leeftijd/ontwikkeling en problematiek van deze jeugdige • Eigen inschatting ouders t.a.v. hun functioneren binnen de nieuwe situatie • Contact 	<ul style="list-style-type: none"> • Te hoge verwachtingen • Ouders durven hun wensen niet kenbaar te maken 	<ul style="list-style-type: none"> • Reële verwachtingen • Aansluiten bij sterke kanten opvoeders, gezin, ouders en kind • Wensen jeugdige t.a.v. contact komen overeen met die van ouders • Mogelijkheden pleeg/gezinshuisouders komen overeen met die van jeugdige en ouders • De samenwerking wordt met regelmaat geevalueerd 	<ul style="list-style-type: none"> • Bespreek onderlinge verwachtingen regelmatig in het zorgteam • Organiseer gesprekken tussen ouders en pleegouders om onderlinge verwachtingen uit te spreken
Chemie/klik	<ul style="list-style-type: none"> • Tussen jeugdige en pleeg/gezinshuisouders • Tussen ouders en pleeg/gezinshuisouders • Tussen jeugdige en andere leden van pleeggezin/gezinshuis 	<ul style="list-style-type: none"> • Men vindt de ander eigenlijk niet prettig • Concurrentie tussen pleeg/gezinshuisouders en ouders 	<ul style="list-style-type: none"> • Commitment voor kind van pleeg/gezinshuisouders • Aansluiting bij andere jeugdigen/kinderen in het huis 	<ul style="list-style-type: none"> • Overweeg om niet te plaatsen, wanneer de klik ontbreekt. Wanneer er geen klik is, is risico op breakdown groot.